



# LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,  
tel. (8 5) 266 2934, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,  
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai

2015-12-15 Nr. (1.15) 72-1645

## DĖL ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMO FIZINIO ASMENS BANKROTO BYLOJE

Informuojame, kad Teisingumo ministerija 2015 m. gruodžio 1 d. gavo bankroto administratorės \_\_\_\_\_, kuriai Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimu yra teikiama antrinė teisinė pagalba, Tauragės apylinkės teismo 2015 m. spalio 30 d. nutarimi iškelta fizinio asmens bankroto byla. Šioje byloje \_\_\_\_\_ turi parengti ir bankroto administratori pateikti fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo plano (toliau – planas) projektą, todėl prašo užtikrinti advokato pagalbą pareiškėjai rengiant šį dokumentą.

Pirmiausia pažymėtina, kad galiojantys įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir Teisingumo ministerijos nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 851, nesuteikia Teisingumo ministerijai kompetencijos oficialiai aiškinti įstatymų ir kitų teisės aktų. Kartu atsižvelgiant į fizinių asmenų bankroto bylų nagrinėjimo specifiškumą, teikiame Teisingumo ministerijos nuomonę antrinės teisinės pagalbos teikimo bankroto byloje klausimu. Ši nuomonė negali būti vertinama kaip teisės aktų bei jų taikymo oficialus aiškinimas.



Teisingumo ministerijos turimais duomenimis, antrinė teisinė pagalba pareiškėjams šiuo metu yra teikiama tik dėl bankroto bylos iškėlimo. Teismui priėmus nutartį iškelti bankroto bylą, plano projektą bankrutuojantis asmuo turi savarankiškai parengti pats arba kreiptis į kompetentingus asmenis dėl profesionalios pagalbos rengiant planą.

Šiuo atveju, Teisingumo ministerijos nuomone, akcentuoti tik Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo (toliau – FABĮ), tiek Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – VGTPĮ) tikslai. FABĮ tikslas – sukurti efektyvų teisinį mechanizmą, sudarantį sąlygas atkurti fizinio asmens mokumą, užtikrinti kreditorių reikalavimų tenkinimą įstatymo nustatyta tvarka, tuo pačiu išlaikyti teisingą kreditorių ir skolininko interesų pusiausvyrą. Teismų praktikoje bankroto bylose yra pažymima, jog nurodytų tikslų įgyvendinimo sėkmė didžiąja dalimi priklauso nuo plano ir jo įgyvendinimo. Plane konkretizuojamos fizinio asmens mokumo atkūrimo priemonės, jų įgyvendinimo tvarka. Plano parengimas ir tvirtinimas yra vienas svarbiausių momentų fizinio asmens bankroto procedūroje (pavyzdžiui, Vilniaus apygardos teismo 2015 m. gegužės 28 d. nutartis civ. b. Nr. 2S-164-661/2015; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2015 m. balandžio 9 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-190-706/2015).

Kartu pastebėtina, kad VGTPĮ 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės garantuojama teisinė pagalba teikiama asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus. Vadovaujantis VGTPĮ 2 straipsnio 1 dalimi, antrinė teisinė pagalba, be kita ko, apima dokumentų (procesinių) rengimą bylose. Manytina, kad, nors bankroto bylose rengiamas planas nelaikytinas procesiniu dokumentu, t. y. jam netaikomi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XI skyriaus reikalavimai, svarbu atkreipti dėmesį į šio dokumento specifiškumą ir jo teises pasekmes. Pirmia, FABĮ 7 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti imperatyvūs, šio dokumento turiniui keliami reikalavimai; antra, planui parengti teismo nutartimi nustatomas terminas (FABĮ 6 straipsnio 3 dalies 5 punktas); trečia, planas yra teismo tvirtinamas dokumentas ir netinkamas plano parengimas gali turėti neigiamos įtakos asmens teisėms, kadangi teismas gali jo nepatvirtinti ir bankroto bylą nutraukti (FABĮ 8 straipsnio 7 dalis ir 10 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Atsižvelgiant į tai, manytina, kad laikas plano projektui parengti galėtų būti įskaičiuojamas į faktinį antrinės teisinės pagalbos laiką procesiniams dokumentams parengti antrinės teisinės pagalbos teikimo tikslais.

Pažymėtina, kad, nors plano projektą parengti turi bankrutuojantis asmuo, tačiau jam gali neužtekti teisinių žinių savarankiškai parengti FABĮ reikalavimus atitinkantį dokumentą. Be to, pastebėtina, kad bankroto bylą teismas iškelia tik, kai fizinio asmens finansinė būklė yra kritinė ir jis negali vykdyti skolinių įsipareigojimų, kurių įvykdymo terminai yra suėję (FABĮ 2 straipsnio 2 dalis, LAT 2015 m. birželio 11 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-379-701/2015). Todėl mažai tikėtina, kad asmuo,

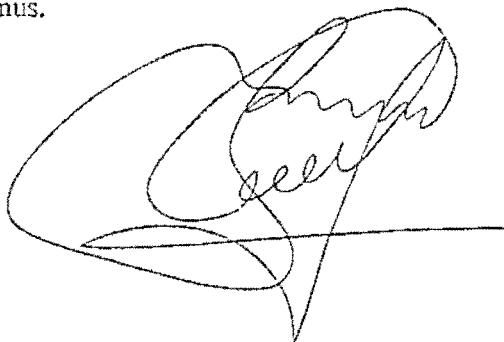
kuriam iškelta bankroto byla, turės galimybę kreiptis dėl mokamų konsultacijų plano projekto parengimo klausimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad sklandaus bankroto proceso užtikinimui esminis vaidmuo tenka bankrutuojančio asmens ir bankroto administratoriaus bendradarbiavimui (FABĮ 16 straipsnio 13 punkte įtvirtinta asmens pareiga bendradarbiauti). Taigi manytina, jog bankrutuojančio asmens atstovo – advokato vaidmuo šiuo atveju apimtų pagalbą rengiant plano projektą ir bendradarbiavimą su bankroto administratoriumi. Pastebėtina, kad pagal FABĮ 12 straipsnio 4 dalies 3 punktą bankroto administratorius turi teisę suteikti pagalbą fiziniam asmeniui rengiant plano projektą ar jo pakeitimo projektus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Teisingumo ministerijos nuomone, antrinės teisinės pagalbos teikimas turėtų apimti ir pagalbą pareiškėjui rengiant plano projektą.

Pažymėtina, kad Teisingumo ministerija taip pat svarstys galimybę patikslinti advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokamo užmokesčio taisykles, siūlant išskirti bankroto bylos iškėlimo ir plano parengimo veiksmus.

Teisingumo viceministras



Giedrius Mozūraitis